

การใช้อีทีฟอนบ่มผลทุเรียนพันธุ์มอนทองระหว่างการส่งออกทางเรือภายใต้มาตรฐานสารพิษตอกด้าง Ethepron Application for 'Monthong' Durian Fruit Ripening during Sea Shipping under Pesticide Residues Regulation

พีรพงษ์ แสงนานังค์กูล^{1,2} อุปิน อ่อนศิริ¹ และ เจริญ ชูนพรอม¹
Peerapong Sangwanangkul^{1,2}, Yupin Onsiri¹ and Charoen Kunprom¹

Abstract

The maximum residue limit (MRL) of ethepron in durian announced on TAS 9002-2556 and the Codex standard is 2 mg/kg. To promote exportation and to prevent trade barrier, this research aimed to investigate the suitable ripening methods for 'Monthong' durian fruits at 100, 110 and 120 days after pollination (DAP) for sea shipping at $15\pm1^{\circ}\text{C}$ for 10 days and then shelf-life test at 25°C until fully ripe (1 – 4 days). Fruits at 100DAP could be ripened by either 52% ethepron peduncle-cut smearing for 2 times alone or the combination of 52% ethepron peduncle-cut smearing twice and 0.02% ethylene fumigation for 24 hours before cool storage or the combination of 52% ethepron peduncle-cut smearing twice and 0.1% ethepron whole fruit-dipping with the ethepron residue found in whole fruits at 0.259, 0.277 and 1.793 mg/kg, respectively. Fruits at 110 DAP could be ripened by those all three methods similar to fruits at 100 DAP but the ethepron concentration smearing on peduncle-cut had to be reduced to 26%. Ethepron residues of 110-DAP fruits treated by these three methods were 0.172, 0.213 and 1.637 mg/kg, respectively. Fruits at 120 DAP could be ripened either by 26% ethepron peduncle-cut smearing for 2 times alone or the combination of 26% ethepron peduncle-cut smearing once and 0.02% ethylene fumigation for 24 hours or the combination of 26% ethepron peduncle-cut smearing once and 0.1% ethepron whole-fruit dipping with the ethepron residue found in whole fruits at 0.231, <0.035 and 1.793 mg/kg, respectively, less than the CODEX standard.

Keywords: durian, standard, ethepron residue

บทคัดย่อ

มาตรฐาน มกช.9002-2556 และมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศได้กำหนดให้ปริมาณสารอีทีฟอนตอกด้างสูงสุดในผลทุเรียนไว้ได้ไม่เกิน 2 มก./กก. ดังนั้นเพื่อส่งเสริมการส่งออกและป้องกันการกีดกันทางการค้า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมในการบ่มผลทุเรียนพันธุ์มอนทองที่มีอายุ 100, 110 และ 120 วันหลังดอกบาน สำหรับการส่งออกทางเรือที่อุณหภูมิ $15\pm1^{\circ}\text{C}$ เป็นเวลา 10 วัน และวางแผนนำร่องที่ 25°C จนกระทั่งผล孰 (1 – 4 วัน) พบว่า ผลทุเรียนแต่ละอายุตอบสนองต่อวิธีการบ่มดังนี้ ผลอายุ 100 วัน สามารถบ่มโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນເຂັ້ມຂຶ້ນ 52% อย่างเดียว จำนวน 2 ครั้ง หรือ ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນເຂັ້ມຂຶ້ນ 52% จำนวน 2 ครั้ง ร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟີລິນເຂັ້ມຂຶ້ນ 0.02% เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ก่อนเก็บรักษาในห้องเย็น หรือ ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນເຂັ້ມຂຶ້ນ 52% จำนวน 2 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟອນເຂັ້ມຂຶ້ນ 0.1% โดยมีสารตอกด้างทั้งหมด 0.259, 0.277 และ 1.793 มก./กก. ตามลำดับ สำหรับผลอายุ 110 วัน สามารถบ่มวิธีการเดียวกับผลอายุ 100 วัน ทั้ง 3 วิธี แต่ความเข้มข้นของสารที่ป้ายข้าวต้องลดลงเหลือ 26% ซึ่งมีสารตอกด้างทั้งหมด 0.172, 0.213 และ 1.637 มก./กก. ตามลำดับ และผลอายุ 120 วัน สามารถบ่มโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນເຂັ້ມຂຶ້ນ 26% อย่างเดียว จำนวน 2 ครั้ง หรือป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນ 26% เพียงครั้งเดียวร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟີລິນ 0.02% หรือป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟອນ 26% เพียงครั้งเดียวร่วมกับการซูบເອົ້າຟອນ 0.1% อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งพบสารตอกด้างทั้งหมด 0.231, <0.035 และ 1.793 มก./กก. ตามลำดับ น้อยกว่ามาตรฐานโคเด็คซ์

คำสำคัญ: ทุเรียน มาตรฐาน สารอีทีฟอนตอกด้าง

¹ ศูนย์เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรฯ กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม 73140

¹ Postharvest Technology Center, Department of Horticulture, Faculty of Agriculture at Kamphaengsaen, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus, Nakhonpathom, Thailand 73140

² ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ 10400

² Postharvest Technology Innovation Center, Commission on Higher Education, Bangkok 10400 THAILAND

คำนำ

ปี 2558 ยื่องงกตรวจพบເອົ້າຝອນຕັກດຳປຣິມານ 5.4–6.6 ມກ./ກກ. ໃນພລຖຸເຮືຍນໍາເຂົາຈາກໄທຢ 3 ພລ ຈາກ 10 ພລ (Anonymous, 2015) ເກີນກວ່າມາຕຽບສູງອາຫາຮະຫວ່າງປະເທດ (Codex) ແລະມາຕຽບສູນ ມກຊ.9002-2556 ທີ່ກຳນົດປຣິມານເອົ້າຝອນຕັກດຳສູງສຸດໃນພລຖຸເຮືຍນທີ່ພລໄມ່ເກີນຄ່າ MRL 2 ມກ./ກກ. (FAO/WHO Food Standards, 2010; ສໍານັກງານມາຕຽບສູນ ສິນຄ້າເກະຊົມແລະອາຫາຮແໜ່ງໝາດີ, 2557) ທັງນັ້ນກ່າວົງເຄວາຮ໌ສາຮັກດຳກຳນົດປຣິມານຕັກດຳຕ່າງປະເທດຈະສັກດຳສາຮາຈາກຕົວອ່າງເນື້ອຜົມປັກຕົ້ງ ເປັນສ່ວນທີ່ໄມ່ເຕີດບຣິກິດ ພົວພັນແລະຄະນະ (2560) ຮາຍງານວ່າການປັມພລຖຸເຮືຍນພັນຖື່ມອນທອງໂດຍກາຮູບຜລດ້ວຍສາຮລະລາຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.2 ແລະ 0.4% ທີ່ 14°C ເປັນເວລາ 10 ວັນ ແລະຢ້າຍອອກວາງທີ່ 25°C ຈົນກະທັງພລສຸກພບສາຮັກດຳກຳທີ່ເປັນຕົ້ງແຕ່ລະ ທຸດຄອງຢ່ວ່າງ 1.8 – 5.2 ແລະ 3.1 – 8.0 ມກ./ກກ. ຕາມລຳດັບ ທີ່ເກີນມາຕຽບສູນຂອງທັງພລ ຂະນະທີ່ການປ້າຍຂ້ວພລດ້ວຍສາຮເຂັ້ມ້ານ 52% ພບສາຮັກດຳກຳໃນເປັກຕົ້ງ <0.045 – 0.660 ມກ./ກກ. ແລະໃນເນື້ອພົບເພີ່ງ 1 ພລເທົ່ານັ້ນ (0.19 ມກ./ກກ.) ດັ່ງນັ້ນເພື່ອສົງເສລີມ ການສົງອອກ ປ້ອງກັນການກືດກັນທາງການຄ້າແລະເພື່ອຄວາມປລອດກັບຂອງຜູ້ບຣິກິດຈຶ່ງໄດ້ສຶກ່າຫາແນວທາງການປັມພລຖຸເຮືຍນພັນຖື່ມອນທອງທີ່ເໝາະສົມສໍາຮັບການສົງອອກທາງເຮືອມປຣິມານສາຮເອົ້າຝອນຕັກດຳໄມ່ເກີນມາຕຽບສູນ

ອຸປະກຣນີແລະວິທີການ

ເກີບເກີ່ຍພລຖຸເຮືຍນຈາກຕັນທີ່ມີອາຍຸແລະຄວາມສມນູຽນຂອງຕັນໄກລ໌ເຄີຍກັນ ໄນມີການແຕກໃນອ່ອນຂະແຜລເຈົ້າຕົບໂຕ ຈາກສານໃນ ຈ.ຈັນທຸວິ ເມື່ອພລມີອາຍຸ 100 110 ແລະ 120 ວັນຫັງດອກບານ ມີນໍ້າໜັກແລ້ວຢ່າງ ກກ. ນຳມາປ່າມດ້ວຍສາຮລະລາຍເອົ້າຝອນ ດັ່ງນີ້

ພລອາຍຸ 100 ວັນ: ວິທີການທີ່ 1 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 52% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ

ວິທີການທີ່ 2 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 52% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ແລະຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ai.

ວິທີການທີ່ 3 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 52% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ແລະປັມດ້ວຍແກ້ສເອທິລິນເຂັ້ມ້ານ 0.02% ai. ເປັນເວລາ 24 ຂ້າມົງ ລະບາຍາກາສທຸກ 12 ຂ້າມົງ

ພລອາຍຸ 110 ວັນ: ວິທີການທີ່ 4 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ

ວິທີການທີ່ 5 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ແລະຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ai.

ວິທີການທີ່ 6 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ແລະປັມດ້ວຍແກ້ສເອທິລິນເຂັ້ມ້ານ 0.02% ai.(24 ຂ້າມົງ)

ພລອາຍຸ 120 ວັນ: ວິທີການທີ່ 7 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ

ວິທີການທີ່ 8 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai. ຈຳນວນ 1 ຄຮ້າ ແລະຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ai.

ວິທີການທີ່ 9 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26%ai. ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ແລະຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ai.

ວິທີການທີ່ 10 ປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 26% ai.ຈຳນວນ 1 ຄຮ້າ ແລະປັມດ້ວຍແກ້ສເອທິລິນເຂັ້ມ້ານ 0.02% ai. (24 ຂ້າມົງ)

ໃນການປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນ 2 ຄຮ້ານັ້ນ ປ້າຍຄຮ້າທີ່ 1 ກາຍຫລັງເກີບເກີ່ຍແລະຝຶກເກີບເກີ່ຍ ດັ່ງນັ້ນ ເກີບເກີ່ຍການສົບກາວຮາງຈໍານ່າຍທີ່ 25°C ຈົນກະທັງພລສຸກ ວິເຄວາຮ໌ສື່ເນື້ອ b* ຄວາມແນ່ນເນື້ອ ປຣິມານ total soluble solids (TSS) ເປົ້ອງເຫັນຕົ້ນໍ້າໜັກແໜ້ງ (dry matter, DM) ປະເມີນກາຍອນຮັບ ໂດຍຜູ້ຂົມ 8 ຄນ ເນື້ອ 1 ດື່ອນ ເນື້ອ 9 ດື່ອນ ເກີບຕ້ວອ່າງເນື້ອ ແກ່ນແລະເປັກຕົ້ງ ວິທີກາລະ 4 ຕົວອ່າງ ລະ 300 ກຣມ ແຊ່ເໝັ້ນທີ່ -20°C ສົງຕົວອ່າງວິເຄວາຮ໌ສາຮັກດຳກຳຕ່າງຕາມວິທີການມາຕຽບສູນ QuPPE ດ້ວຍເກະນີບ LC-MS/MS (Anastassiades et al., 2015) ທີ່ ບຣິ່ນຮັບຕົວຈົນຄ້າໄຟ້ພັນທະເລ ຈຳກັດ ວາງແຜນການທດລອງແບບ CRD ແຕ່ລະວິທີການນີ້ 5 ພລ

ຜລແລະວິຈາරນີ

ໂດຍທ່າໄປຜູ້ປະກອບການປັມພລຖຸເຮືຍນພັນຖື່ມອນທອງໂດຍກາປ້າຍຂ້ວພລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານຮະຫວ່າງ 17.3 ລົ້ງ 52% ຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລໃນສາຮລະລາຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.09 ລົ້ງ 0.41% ຂັ້ນກັບຮະດັບຄວາມແກ່ ວິທີການສົງ ອຸນໜົມປັບຍາທາງ ໂດຍຫຼຸເຮືຍນທີ່ມີຄວາມແກ່ 80 – 85% ຈະຄູກປ້າຍຂ້ວຄຮ້າ ເຕີກວ່າອຸນລົງລ່ອງຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລສ່ວນພລຖຸເຮືຍນທີ່ມີຄວາມແກ່ 75% ຈະຄູກປ້າຍຂ້ວ 2 ຄຮ້າ ຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລທັງນີ້ການຫຼຸບຜລດ້ວຍສາຮລະລາຍເອົ້າຝອນ 0.2% ແລະ 0.4% ມີສາຮັກດຳກຳທີ່ເປັນຕົ້ງກວ່າມາຕຽບສູນ 2 ມກ./ກກ. (ພົວພັນ ແລະຄະນະ, 2560) ຜູ້ປະກອບການສົງອອກສ່ວນໃໝ່ຢູ່ກັງລວງວ່າຜລຈາກໄມ່ສຸກທາກໄມ່ມີການຫຼຸບຜລຮ່ວມດ້ວຍຈຶ່ງໄດ້ທດລອງປ່ມໂດຍ ການປ້າຍຂ້ວຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ແລະການປ້າຍຂ້ວຮ່ວມກັບການປັມດ້ວຍແກ້ສເອທິລິນເຂັ້ມ້ານ 0.02% ເປັນເວລາ 24 ຂ້າມົງ ເປົ້ອງເຫັນຕົ້ນໍ້າໜັກແໜ້ງ b* ກາຍຫລັງເກີບເກີ່ຍ ດັ່ງນັ້ນ ປ້າຍຄຮ້າທີ່ 15±1°C ເປັນເວລາ 10 ວັນ ກາຍຫລັງຢ້າຍອອກວາງທີ່ 25°C ສຸກເຈົ້າທີ່ສຸດເລີ່ມ 1.11 ວັນ ມີນໍ້າໜັກແໜ້ງ ປຣິມານ TSS ດ້ວຍເຫັນຕົ້ນໍ້າໜັກແໜ້ງ b* ແລະຄະນະ ກາຍອນຮັບໄມ່ແຕກຕ່າງທາງສົດຕິກັບຜລໃນວຍເຕີກວ່າການປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນ 52% (2 ຄຮ້າ) ຮ່ວມກັບກາງຮົມແກ້ສເອທິລິນເຂັ້ມ້ານ 0.02% ເກີບຮັກຫາທີ່ 15±1°C ເປັນເວລາ 10 ວັນ ກາຍຫລັງຢ້າຍອອກວາງທີ່ 25°C ສຸກເຈົ້າທີ່ສຸດເລີ່ມ 1.11 ວັນ ມີນໍ້າໜັກແໜ້ງ ປຣິມານ TSS ດ້ວຍເຫັນຕົ້ນໍ້າໜັກແໜ້ງ b* ແລະຄະນະ ກາຍອນຮັບໄມ່ແຕກຕ່າງທາງສົດຕິກັບຜລໃນວຍເຕີກວ່າການປ້າຍຂ້ວດ້ວຍເອົ້າຝອນ 52% (2 ຄຮ້າ) ເພີຍອຍ່າງເຕີກວ່າ ແລະຜລທີ່ປັມໂດຍການປ້າຍຂ້ວຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% (Table 1) ຜົດທີ່ປັມໂດຍການປ້າຍຂ້ວຮ່ວມກັບການຫຼຸບຜລດ້ວຍເອົ້າຝອນເຂັ້ມ້ານ 0.1% ມີສາຮັກດຳກຳເຊີ່ມກຳທີ່ສຸດທັງໃນສ່ວນເປັກຕົ້ງແລະແກ່ນ ສ່ວນເນື້ອ ແລະທັງຜລ ເທົ່າກັບ 2.675,

0.155 และ 1.793 mg./kg. ตามลำดับ ขณะที่การป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອນ 52% เพียงอย่างเดียว พบสารตกค้างที่เปลือกและแกน ส่วนเนื้อ และทั้งผลเฉลี่ย เท่ากับ 0.365, <0.0643 และ 0.259 mg./kg. ตามลำดับ และการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອນ 52% ร่วมกับ การรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນเข้มข้น 0.02% พบสารตกค้างที่เปลือกและแกน ส่วนเนื้อ และทั้งผลเฉลี่ยเท่ากับ 0.420, <0.0113 และ 0.277 mg./kg. ตามลำดับ (Table 2) น้อยกว่าค่ามาตรฐาน MRL (2.0 mg./kg.)

ผลอายุ 110 วัน บ่อมโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອນ 26% (2 ครั้ง) ร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນเข้มข้น 0.02% เก็บรักษาที่ $15\pm1^{\circ}\text{C}$ เป็นเวลา 10 วัน ภายหลังย้ายออกวางที่ 25°C สุกเร็วที่สุด เฉลี่ย 1.22 วัน มีน้ำหนักแห้ง บริมาณ TSS ค่าสีเนื้อบ* และคะแนนการยอมรับไม่แตกต่างทางสถิติกับผลในวัยเดียวกันที่บ่อมโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% (2 ครั้ง) เพียงอย่างเดียว และผลที่ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 0.1% (Table 1) โดยผลที่บ่อมโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% (2 ครั้ง) ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 0.1% มีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกน ส่วนเนื้อ และทั้งผล เฉลี่ยเท่ากับ 2.500, <0.0338 และ 1.637 mg./kg. ตามลำดับ ขณะที่ผลที่บ่อมโดยการป้ายข้าวอย่างเดียว มีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกน ส่วนเนื้อ และทั้งผลเฉลี่ยเท่ากับ 0.247, <0.0338 และ 0.172 mg./kg. ตามลำดับ และผลที่ป้ายข้าวร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນมีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกน ส่วนเนื้อ และทั้งผล เฉลี่ยเท่ากับ 0.313, <0.0263 และ 0.213 mg./kg. (Table 2) น้อยกว่าค่ามาตรฐานไทย และสากล

ผลอายุ 120 วัน ภายหลังการบ่มทุกวิธีการมีน้ำหนักแห้ง และบริมาณ TSS ไม่แตกต่างทางสถิติ แต่ผลที่ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອນ 26% 1 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 0.1% สุกช้าที่สุดเฉลี่ย 2 วันหลังย้ายออกวางที่ 25°C และมีคะแนนการยอมรับเท่ากับ 6.50 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ยอมรับมาก (Table 1) ผลที่บ่อมโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອน 26% จำนวน 1 และ 2 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟຝອน 0.1% มีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกนเฉลี่ย 2.675 และ 4.675 mg./kg. และทั้งผลเฉลี่ย 1.739 และ 3.039 mg./kg. ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่ามาตรฐาน MRL 2.0 mg./kg. ดังนั้นการป้ายข้าวผลอายุ 120 วัน ด้วยເອົ້າຟຝອน 26% จำนวน 2 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลด้วยເອົ້າຟຝອน 0.1% จึงไม่เหมาะสมสำหรับการส่งออก ส่วนผลที่บ่อมโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອน 26% (2 ครั้ง) อย่างเดียว มีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกน และส่วนทั้งผลเฉลี่ยเพียง 0.350 และ 0.231 mg./kg. ตามลำดับ และพบสารตกค้างในส่วนเนื้อ 1 ผล จาก 4 ผล เฉลี่ย <0.0113 mg./kg. ส่วนผลที่ป้ายข้าว 1 ครั้ง ร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນมีสารตกค้างในส่วนเปลือกและแกน และทั้งผลเฉลี่ย <0.0535 และ <0.035 mg./kg. ตามลำดับ ไม่พบสารตกค้างในส่วนเนื้อที่บวิก็ได้ (Table 2) สอดคล้องกับ วิรยุทธ แคลคูล (2561) ที่พบว่า ผลทุเรียนหม่อนทองอายุ 118 วัน ที่ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອน 26% หรือ 52% หรือ ซูบผลในเขตົກໂຄນเข้มข้น 0.05% หรือ 0.10% ร่วมกับการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອน 26% เก็บรักษาที่ 15°C เป็นเวลา 8 – 10 วัน มีເອົ້າຟຝອนตกค้างไม่เกิน 2 mg./kg.

สรุป

1. การบ่มผลทุเรียนพันธุ์หม่อนทองที่มีอายุ 100 วันหลังดองบาน สำหรับการส่งออกทางเรือที่อุณหภูมิ 15°C เป็นเวลา 10 วัน และวางจำหน่ายที่ 25°C จะกระตุ้นผลสุก ให้มีสารตกค้างน้อยกว่าค่ามาตรฐานสามารถบ่มโดยการป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 52% อย่างเดียว จำนวน 2 ครั้ง หรือ ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 52% จำนวน 2 ครั้ง ร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນเข้มข้น 0.02% เป็นเวลา 24 ชั่วโมง หรือป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 52% จำนวน 2 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลในเขตົກໂຄນเข้มข้น 0.1%

2. การบ่มผลอายุ 110 วัน สำหรับส่งออก สามารถบ่มโดยวิธีการเดียวทั้งผลอายุ 100 วัน แต่ลดความเข้มข้นของสารເອົ້າຟຝອนที่ใช้ป้ายข้าวให้เหลือ 26%

3. การบ่มผลอายุ 120 วัน สามารถบ่มโดยป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% อย่างเดียว จำนวน 2 ครั้ง หรือ ป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% จำนวน 1 ครั้ง ร่วมกับการรวมแก๊สເອົ້າຟິລືນเข้มข้น 0.02% หรือป้ายข้าวด้วยເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 26% จำนวน 1 ครั้ง ร่วมกับการซูบผลในสารละลายເອົ້າຟຝອนเข้มข้น 0.1% โดยมีโภคสารพบสารตกค้างที่เนื้อน้อยมากหรือไม่มีเลย

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) รหัสผู้รายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ลักษณะเลขที่ RDG5920045

เอกสารอ้างอิง

- พิรพงษ์ แสงวงศ์คุณ, ยุพิน อ่อนศิริ และ เจริญ ขุนพร. 2560. สารເອົ້າຟຝອนตกค้างในผลทุเรียนพันธุ์หม่อนทองภายหลังเก็บรักษาในสภาพจำลอง การส่งออกทางเรือ. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตรฯ 48(3 พิเศษ) : 193-196.
 วิรยุทธ สุทธิรักษ์, เกรียงไกร สุกโพธะ, ศิริกานต์ ศรีรัตน์รัตน์ และ ทรงคนสัวด รัตน์ทศนีย. 2561 ผลของເອົ້າຟຝອนต่อการตกค้างในผลทุเรียนพันธุ์หม่อนทองในสภาพจำลองกระบวนการผลิตของโรงคัดบรรจุและการขนส่งทางเรือเพื่อการส่งออก. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตรฯ 49(1 พิเศษ) : 575-579.
 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2557. มาตรฐานสินค้าเกษตรฯ (มาช.9002-2556), สารพิชตกค้าง: ปริมาณสารพิชตกค้างสูงสุด. กรุงเทพฯ 55 หน้า.

Anastassiades, M., D.I. Kolberg, E. Eichhorn, A. Benkenstein, S. Lukačević, D. Mack, C. Wildgrube, I. Sigalov, D. Dörk, and A. Barth. 2015. EU Reference Laboratory for pesticides requiring Single Residue Methods (EURL-SRM) CVUA Stuttgart, Schaflandstr. 3/2, DE-70736 Fellbach, Germany.

Anonymous. 2015. CFS follows up on unsatisfactory samples of Thai durian and salted fish. 7th Space Interactive, 12 June 14, 2015.

FAO/WHO Food Standards. 2010. Pesticide Residues in Food and Feed: 106 Ethephon. [Online]. Available source: <http://www.codexalimentarius.net/pestres/data/pesticides/details.html?id=106&print=true>. (19July 2011).

Table 1 Quality of 'Monthong' durian fruits harvested at 100, 110 and 120 days after pollination (DAP) after ripening with different ethephon concentrations and methods stored at $15\pm1^\circ\text{C}$ for 10 days and then at $25\pm1^\circ\text{C}$ until fully ripe.

Treatments	DM(%)	TSS (%)	Firmness (N/cm ²)	Pulp color b*	Acceptance scores	Average days to ripe
1) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	31.47	24.4	9.61b	33.68	4.77	2.89 ± 0.60 a
2) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	31.06	22.7	13.79a	34.73	5.18	2.33 ± 0.50 a
3) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.02% ethylene fumigation for 24 hrs	32.49	24.4	11.63b	34.64	5.60	1.11 ± 1.05 b
F- test	ns	ns	**	ns	ns	*
4) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	38.02	27.1	13.65a	37.61	6.37	2.44 ± 0.73 a
5) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	35.79	26.2	12.59ab	37.24	6.26	1.67 ± 0.87 ab
6) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.02% ethylene fumigation for 24 hrs	36.55	28.1	11.18b	37.23	6.42	1.22 ± 0.67 b
F- test	ns	ns	*	ns	ns	*
7) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	39.61	30.5	15.19a	41.55a	6.92ab	0.11 ± 0.33 b
8) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 1 time + 0.1% ethephon fruit dipping	37.89	30.6	10.88b	41.26a	6.50b	2.00 ± 1.12 a
9) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	39.82	30.2	12.93ab	39.14b	7.00ab	0.55 ± 1.01 b
10) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 1 time + 0.02% ethylene fumigation for 24 hrs	38.77	31.0	10.51b	41.73a	7.65a	0.33 ± 0.71 b
F- test	ns	ns	**	**	*	*

Acceptance score; when 1 = unacceptable, 3 = slightly accept, 5 = medium accept, 7 = highly accept, 9 = excellence

ns means non-significantly different ($P>0.05$).

*, ** mean statistically significant difference at $P<0.05$ and $P<0.01$, respectively, using Duncan's Multiple Range Test (DMRT).

Averages in the same column followed by different letters are significantly different based on DMRT ($P<0.05$).

Table 2 Average ethephon residue in inedible portion (husk and core), edible pulp and whole fruit of 'Monthong' durian harvested at 100, 110 and 120 DAP after ripening with different ethephon concentrations and methods stored at $15\pm1^\circ\text{C}$ for 10 days and at $25\pm1^\circ\text{C}$ until fully ripe

Treatment	husk&core	pulp	whole fruit*
1) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	0.365	<0.0643	0.259
2) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	2.675	0.1550	1.793
3) 100 DAP, 52% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.02% ethylene fumigation	0.420	<0.0113	0.277
4) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	0.247	<0.0338	0.172
5) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	2.500	<0.0338	1.637
6) 110 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.02% ethylene fumigation	0.313	<0.0263	0.213
7) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times	0.350	<0.0113	0.231
8) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 1 time + 0.1% ethephon fruit dipping	2.675	ND	1.739
9) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 2 times + 0.1% ethephon fruit dipping	4.675	ND	3.039
10) 120 DAP, 26% ethephon peduncle-cut smear, 1 time + 0.02% ethylene fumigation	<0.0535	ND	<0.035

Note MRL for ethephon residue in durian on CODEX standard and TAS.9002-2556 is 2.00 mg/kg.

* husk : core : pulp ratio was 0.538 : 0.106 : 0.356 for each 1 kilogram. ND means 'not detected'.